

Ikitaabo kyo' Lwimbo Lwija Lwa Sulumaani Indangiriro

Yiki kitaabo kikayandikwa na mwami Sulumaani, nga kwo tuli mu bona itwe lyakyo. Kiri mu yerekana ngiisi kwo mwami âli kundiini bweneene no'Mushulaami-kazi. Mu siku ízikalenga, abandu bingi bâli kizi deta kwo'rukundo mwene yulwo, luli mu yerekana urukundo úluli ha kati ka Rurema na'Bahisiraheeri, kandi iri ha kati ka Kirisito ni'shengero.

Bwo yiki kitaabo kidesiri hi'gulu lyo'rukundo ha kati ko'mushosi no'mukazi, kyo kitumiri kitali mu yami deta ku bweranyange, si kiri mu sooka-sooka, mu kushushirania urukundo ku biti, na ku bitumbwe, na ku tunyuni.

Yiki kitaabo, abanabwenge bingi bali mu kitengeka mwo kushatu: (a) ikyanya kyo'kutiza (1.1-3.5); (b) ubugeni bwonyene (3.6-5.1); (c) ukukizi kundana kwo'mushosi na mukaage. Ulya mukazi ali mu yoboha kwo hali ikyanya angahandulwa ku yiba. Si yiba akamúbwira ku bweranyange kwo amúkuuziri ngana-ngana (5.2-8.14).

Yiki kitaabo, kiyerekiini ngiisi kwo'mushosi no'mukazi bakwiriiri bakizi kundana ku njira nyeeru. Yiryo igambo, liri mu boneka mu 2.7, no'kushubi detwa mu 3.5, na mu 8.4:

«E banyere be'Yerusaleemu, namùyinginga maashi, kwi'ziina lye'nzobe, ne'lya'kasa, mutakolwe mbu muyivyule mwo'lulungumizi, ne'kihe kyalwo kitazi hika.»

Íbiri mwo ku bwofi

a) Ukutiza (1.1–3.5)

b) Ubugeni (3.6–5.1)

c) Ukukundana kwo'mushosi na mukaage (5.2–8.14)

¹ Luno lwimbo, luli lwa Sulumaani. Luli lwija ngana ukuhima izindi nyimbo zooshi.

Imiganuulo ya ábakundiini

Umunyere

² «Bwangabiiri bwija ukizi nnyunyuguta.

Mukuba, urukundo lwawe luli lununu bwe-neene, ukuhima idivaayi.

³ Amalaasi gaawe gagweti gagahuumura bwija ngana-ngana.

Iziina lyawe ligweti ligasimiisa, nga'malaasi ge'kishingo.

Aaho! Utagangaanwe, bwa'banyere booshi bakuvunikiiri.

⁴ Ngwatiraga ku kuboko gira tugendanwe. Tuvwaruke duba.

E mwami, undwalage mu kisiika kyawe.»

Abaabo banyere be'Yerusaleemu

«E mwami, tugweti tugakushambaalira.

Urukundo lwawe tugakizi luhuuza ukuhima idivaayi.»

Umunyere

«Balya banyere, ndaabyo íbyangababuza kwo batakuvunikire.»

5 «E banyere be'Yerusaleemu, ndi mwiru-mwiru.
 Ninanonosiri ngana-ngana.
 Ee! Ndi mwiru, nga'maheema ge'Kedaari.
 Ndi mwiru-mwiru nga mirondo yo'kusiika, íri ku
 kajumba ka Sulumaani.

6 «Kundu ndyagagi mwiru, haliko mutam-
 benekere.
 Si'zuuba lyo litumiri ndi mwiru ziriri.
 Beene witu, báli gweti bagandakarira,
 banambwira kwo ngizi kuya-kuya indalo
 zaabo ze'mizabibu.
 Kyanatuma ndakalonga ikihe kyo'kuyilanga
 nienyene.

7 «Si we ndi ku mutima! Aaho! Umbwirage ho
 ugweti ugaragirira ibibuzi byawe.
 Unambwire hayi ho ugabiluhuusa kalenge-
 renge.
 Aahago! Kituma kiki nangagendi jeba-jeba,
 mu kuyiji kuloogeza mu kiso kya'biinyu?»

Umushosi

8 «Yewe! We nonosiri ngana-ngana, ukuhima
 abakazi booshi.
 Ne'ri utangamenya áhali iheema lyani, ugirage
 ukulikire umukulubuzo gwe'bibuzi,
 unagendi ragirira ibyanahene byawe hoofi
 na'maheema ga'bangere.

9 «E mukundwa, uli mu genda uganooka-nooka,
 nga mabuguma ge'fwarasi íziri mu bulula
 igaare lya Faraho.

10 Lolaga! Amahereeni galimbisiizi amatama
 gaawe.

Ni'gosi lyawe lilimbisiibwi no'bungeni-
ngeni.

¹¹ Tugaki kutulira imbete ze'nooro za ku matwiri.
Zigaaba ndimbiise bwija ne'migwaso
ye'harija.»

Umunyere

¹² «Mwami wani akoli gwejiiri ku ngingo.
Na'malaasi gaani, gali mu huumura bwija.
¹³ Umukundwa wani ali ngi'fumba lyo'mubadu
úgugweti gugahuumura bwija.
Emwe! Aluhuusiri mu mabeere gaani.
¹⁴ Uyo mukundwa ali nga twaso
útugweti tugayasa mu ndalo ze'mizabibu i
Heni-Gedi.»

Umushosi

¹⁵ «E mukundwa, unonosiri ngana-ngana.
Emwe! Amasu gaawe galangashiini
nga'masu ge'ngunde.»

Umunyere

¹⁶ «E mukundwa, naawe kwakundi unonosiri.
Ku kasiisa, uli mu simiisa ngana.
Ubweyo bubishi, ye gaaba ngingo yitu.
¹⁷ Inguliro ze'nyumba yitu, biri biti bye'myerezi,
kwo biri mu huumura bwija.
Na bye'daari lyayo, biri bye'miberoshi.»

2

Umunyere

¹ «Ndyagagi kaaso ákayasiizi mu ndekeera
ye'Sharooni.
Ndi kaaso ke'yungiyungi ya mu tubanda.»

Umushosi

² «Mu bandi banyere, umukundwa wani aliiri

nga kaaso kiija ke'yungiyungi mu mihanda-
njovu.»

Umunyere

³ «Umukundwa wani ali mu bandi batabana,
nga kwe'kiti kye'bitumbwe kiri mu biti bya
mu kishuka.

Nyifwijiri ukubwatala mwi'dako lye'kizunguza
kyage.

Kiri ne'bitumbwe byage, nyuvwiti kwo bin-
uniri bweneene.

⁴ Keera akandwala halinde mu kisiika kyo'kuliira
mwo,

anabiika ikimenyeeso hi'gulu lyani, mbu
anguuziri bweneene.

⁵ Buno, ngola bu hola, hi'gulu lyo'kulungumirwa.
Muvwarukage mudiise ku mihuli
ye'mizabibu, gira imbembulule.

Mumbeereze ne'bindi bitumbwe, gira njubi kana
indege.

⁶ Ukuboko kwage kwe'lumoshu, kwo kushiziri
itwe lyani.

No'kuboko kwage kwe'lulyo, kwo kunvum-
batiiri.»

⁷ «E banyere be'Yerusaleemu,
namuyinginga maashi, kwi'ziina lye'nzobe,
ne'lya'kasa,

mutakolwe mbu muyivyule mwo'lulungumizi,
ne'kihe kyalwo kitazi hika.»

⁸ «Yuvwagwi! Izu lyo'mukundwa wani, yiryo.
Akola mu yija agasimba-simba ku migazi, na
ku tugangazi.

9 Uyo mukundwa ali nga nzobe, kandi iri nga kasa kaanuke.

Yoliira ayimaaziri hoofi ne'kigo kiitu,
agweti agalingulira mu kaazo.

10 Agweti agambwira kwokuno: “E mukundwa!
We mu nzimiisa. Yimukaga, tuyigendere.

11 «“Lolaga! Ikyanya kye'ndara, keera kyalenga.
Invula keera yahumba, itanakiri ho.

12 Ibiti keera byayasa hooshi mu kihugo.
Kinakola ikyanya kyo'kuyimba.

Kiri na'mahumba gagweti gagayuvwikana, ti guugu!

13 Ibiti byo'mutiini, keera byatondeera ukutongeka.
Imizabibu nayo, keera yayasa, inakola mu humura bwija.”»

Umushosi

«“E mukundwa wani, we mu nzimiisa. Yimukaga, tuyigendere.

14 Ulyagagi ngi'humba írigweti ligayibisha mu lwala.

Unyereke amalanga gaawe, unanyuvwise izu lyawe.

Izu lyawe litubereziizi. Na'malanga gaawe, ganonosiri.”»

Abanyere be'Yerusaleemu

15 «Mutugwatire balya banyambwe baniini,
bátazi tusheregeza indalo yitu ye'mizabibu.

Iyo mizabibu, ikoli gweti igayasa.»

Umunyere

16 «Umukundwa wani alyagagi we'mwani.
Na naani ndi we'mwage.

Ali nga kitugwa ikigweti kigaragira mu twaso
twe'yungiyungi.

17 E mukundwa wani, ungalukirage maashi!
Ubushigi bútazi kya, ne'bimbehwa bítazi
nyerera.

Uvwarukage nga kasa,
kandi iri nga nzobe nyanuke, íri mu mis-
ima.»

3

*Umunyere aloota kwo agenda agashakula
umukundwa
Umunyere*

1 «Mu bushigi, ikyanya nâli gwejiiragi ku ngingo,
nanakizi looza umukundwa wani.

Na kundu n'gamúlooza ngana-ngana, atan-
aboneka.

2 Kwokwo, nanavyukaga, gira ngende
ngamúlooza.

N'gazunguluka mu kaaya kooshi, shoobe!

Nanakizi lenga mu mitalimbwa, kiri na
ha'bandu bali mu kuumana.

Kundu n'gamúlooza hooshi, ndanamúbona.

3 Iri hakatama, nanahulukira ku balaliizi
ba'kaaya,

bagweti bagazunguluka.

Nanababuza: “Ka keera mwambonera ulya
mukundwa wani?”

4 Lyeryo, mbu tuhinjusanie,

ulya mukundwa wani, nanayami múbona.

Nanayami múzezeera, ndanaki shubi múliika
kwo agende.

Nanamútwala mu nyumba ya maawe,

nanayami mútyombeza mu kisiika kyage,

munali mwo akaheekera inda yani.

⁵ «E banyere be'Yerusaleemu,
namùyinginga maashi, kwi'ziina lye'nzobe,
ne'lya'kasa,
mutakolwe mbu muyivyule mwo'lulungumizi,
ne'kihe kyalwo kitazi hika!»

⁶ «Aaho! Nyandagi uliira úgweti úgatunduuka
mwi'shamba nga kyusi?
Si agweti agahulusa umuhongolo mwija
gwe'manemane,
na gwo'mubadu, na gwa'gandi malaasi!

⁷ «Lolagi! Ikitumbi kya mwami Sulumaani,
kiriira!
Kizungulusirwi na'balaazi makumi galin-
datu.
Booshi, bali bikalage bye'ndwani
za'Bahisiraheeri.

⁸ Yabo booshi, bayiji ukulwisa ingooti.
Ngiisi muguma wabo, ali ndwani,
anakenyiiri ingooti yage mu kibuno,
gira alonge ukuhagana no'mugoma bushigi.

⁹ Mwami Sulumaani, ikitumbi kyo bagweti
bagamúlengereza kwo,
akakilingaania mu mbahwa nyiija
ze'Lebanooni.

¹⁰ Ibigingi byakyo, bikatulwa mu harija.
Ha bushendamiro, hakabugwa inooro.
Na ha bubwataliro, hakabwikirwa
ne'bitambaala bye'kituku-tuku.
Abanyere be'Yerusaleemu, bo bakahalimbi-
isa mu kati ko'rukundo.»

Umunyere

11 «E banyere be'Sayuni, muhuluke, muyiji bona
mwami Sulumaani.
Uyo mwami ayambiiti lulya lushembe lwo
akayambikwa na nyina.
Ee! Akaluyambikwa ulusiku lwo'buha.
Lulya lusiku, umutima gwage gwâli gweti
gugashambaala ngana-ngana!»

4

Umushosi

¹ «E mukundwa wani, unonosiri ngana-ngana.
Amalanga gaawe gabuyahiri bweneene.
Amasu gaawe, bwo gasiisirwi mu lushungi
lwawe,
gashushiri nga'masu ge'ngunde.
Umushaku gwawe, guhononosiri bwija,
nga lukuuli lwe'mbene, iziri mu lindimuka
ku migazi ye'Giryadi.
² Amiino gaawe, gali mu ba nga bibuzi
ibyakemwa,
binabe biri mu yogoroka ukushukwa mu
miji.
Ngiisi kiguma kiri ni'hasa lyakyo,
ndaanakyo ikikafwisa.
³ Imishushu yawe, iri nga kitambala kidukula.
Akanwa kaawe, kanasimisiizi bweneene.
Mu lushungi lwawe, amatama gaawe gali mu
boneka
nga bihande bibiri bya'makomamanga.
⁴ Igosi lyawe, litigalisirwi nga lwingo lwa Dahudi.
Ee! Lukaziriringwa mu kuyubakwa.
Yulwo lwingo, lumanisirwi mwe'siribo kihumbi.
Na zooshi, ziri siribo ze'ndwani.

- 5 Amabeere gaawe gombi, gali nga tusa
twi'hasha.
Yutwo tusa, tugweti tugaragira mu kati
ke'yungiyungi.
- 6 Ikyanya bútazi tejuukana, ne'bimbehwa bitazi
nyerera,
ngakwabadukira ku mugazi gwo'mubadu,
na'malaasi.
- 7 E mukundwa wani, unonosiri ngana-ngana.
Ndaanako kashembo ko uhiiti.
- 8 «E shasha yani, yijaga tushaage i Lebanooni.
Manukaga kwi'rango lyo'mugazi Hamana,
na lyo gwe'Seniiri na gwe'Herimooni.
Haaho, ho hali imyobo ye'ndare.
Hanali he'ngwi ziri mu genda.
- 9 E shasha yani, ikyanya uli mu nyinamulira
amasu,
umutima gwani, guli mu yami lyamuza.
Uli we'mwani! Unakoli mba mu mutima.
Ikyanya uli mu goola igosi íriri kwo'mugufu,
umutima gwani guli mu yami hola ngana-
ngana!
- 10 E shasha yani, uli we'mwani.
Urukundo lwawe luli mu ndwala kasinge-singe,
lunali lwo lwija ukuhima idivaayi.
Amalaasi gaawe, gali mu huumura bweneene,
ukuhima umuhongolo gwe'bilungo byoshi.
- 11 E shasha yani, ikyanya tugweti tuganyun-
yugutana,
imishushu yawe, iri mu nuna ngana,
ngo'buuki.
Ululimi lwawe, luli mu huluka mwa'mata
no'buuki.

Ewe! Ibyambalwa byawe, bigweti bigahu-
umura nge'biti bye'Lebanooni.

¹² E shasha yani, uli we'mwani.

Uli nga ndalo yani ya nienyene.

Unali we shyoko yani, unali kirigo kyani
ikibishamiri.

¹³ Ishibwe zaawe, iri ndalo ya'makomamanga.

Ibitumbwe byayo, binuniriiri bweneene
ukuhima amalaasi ge'hina na ge'narido.

¹⁴ Bihimiri kiri ne'narido nvushe mwe'zafarani,
no'mushaayi-shaayi kuguma no'mudalasini,
ne'zindi mbuto iziri no'muhongolo mwija.

¹⁵ Wehe, ulyagagi ishyoko ya mu ndalo,

unali kirigo kya'miiji ikitali mu kama.

Uli nga nyiji iziri mu shalala ukushaaga mu
migazi ye'Lebanooni.»

Umunyere

¹⁶ «E mbuusi ye'mbembe, uhuusagye!

Na naawe, e mbuusi ye'kisaka!

Uyiji huusa hi'gulu lye'ndalo yani.

Muhuumure kwi'gulu nga'malaasi.

Na naawe e mukundwa wani! Uyingirage mu
ndalo yawe,

unalye ku bitumbwe byamwo, kwo biri
binunu-binunu.»

5

Umushosi

¹ «E shasha yani, uli we'mwani.

Keera nayingira mu ndalo yani.

Ngweti ngayimbula imanemane,

kuguma no'bwasi ubuli mu huumura.

Na ngweti ngamiima ibibambala byo'buuki,

na nywe idivaayi, kuguma na'mata.»

Abanyere be'Yerusalemu

«E biira baani, mugire mulye.

Ee! Mukizi nywa, halinde mulaluke urukundo.»

Ayiji yigula makeereza

Umunyere

² «Kundu nâli huniiri, si umutima gwani gwâli ki laliiri,

nanayuvwa ikindu kyalasa.

Kiziga, umukundwa wani ye gweti úgayiguza.

Anambwira kwokuno: “E mukundwa wani, unali ngunde yani!

Ulyagagi we'mwani.”»

Umushosi

«Aaho! E mwali wani mukundwa, unyigulire maashi! Wehe uli ngunde yani, ndaako kashembo ko uhiiti.

Itwe lyani liyijwiri ikimi.

No'mushaku gwani, gwaloba no'butonyanga bwa mu bushigi.»

Umunyere

³ «Si keera nahogola ibyambalwa byani.

Aahago! Ka nangashubi biyambala? Nanga, maashi!

Keera nayusa ukuyikaraba amagulu gaani, ndanaki loziizi ukushubi gayulubaza.

⁴ Lyeryo, ikyanya umukundwa wani akagiraga mbu ayiguze,

umutima gwani gwanashambaala nganangana!

⁵ Nanayami guruka, kwo ngendi múyigulira.

Ikyanya n'gagwata ikigaliro kyo'lwivi, mbu
nimúyigulire,
amaboko gaani gâli kizi nyekemba
ne'manemane.

⁶ Ikyanya n'gamúyigulira, atâli ki riiri ho!
Nanamúshakula-shakula, shoobe!
Na kundu nâli kizi múhamagala, haliko,
atananyakula.
Umutima gwani gutanaki yika mu nda.

⁷ «Abalaliizi ba'kaaya, ikyanya bâli gweti
bagazunguluka ku luzitiro,
banayiji ngwana mu njira.
Banatee mmota, banangomeeresa,
banabuli nyugutula ulushungi kwi'twe lyani.

⁸ «E banyere be'Yerusaleemu! Namúyinginga
mwe bakongwa!
Ulya mukundwa wani, iri mwangamúbonaga,
mumúbwire kwo nimúkuuziri bweneene,
kyo kinatumiri ndi mu lyanirwa kwoku.»

Abanyere be'Yerusaleemu

⁹ «Si we nonosiri ngana-ngana, ukuhima abandi
banyere!
Aahago! Uyo mukundwa wawe, biki byo
agweti ukuhima abandi bakundwa?
Ee! Biki byo abahimiri kwo,
halinde wangatuyinginga mwene yuku?»

Umunyere

¹⁰ «E balya, ulya mukundwa wani, anonosiri
ngana, analakusiri.
Kundu mwanganyereka abashosi bihumbi
ikumi,

haliko yehe, ye bahimiri booshi.

- 11 Itwe lyage libuyahiri nga nooro muguuhya.
Ibishungi byo'mushaku gwage, biri mu lembeera.
Yugwo mushaku guli mwiru ziriri, nga namujongo.
- 12 Amasu gaage gali nga ge'ngunde ízikeyengiini ha lwiji.
Gali nga bunyezi-nyezi.
Imboni zaago, ziri nga bazivuruguuza mu mata.
- 13 Amatama gaage, gali nga ndalo mbyale mwo'bwasi úbuli mu huumura bweneene.
Imishushu yage, iri nga yungiyungi.
Ee! Iyo mishushu, iri mu toonya-toonya kwa'manemane ku bwingi.
- 14 Amaboko gaage, gali nga mbete ze'nooro.
Yizo mbete, ziri ndimbiise na'mabuye ge'kishingo.
Ikikaraza kyage, kiri nga musigooti úgukatulwa mu mahembe ge'njovu,
gunabe gulimbisiibwi kwa'mabuye ge'safiiri gi'bara lya namukungumo.
- 15 Ibibero byage, biri nga nguliro za'mabuye miiru ágalangashiini.
Yizo nguliro, zikashingwa mu ndaliro ze'nooro muguuhya.
Injusho yage, ali mu nooka-nooka nga mugazi Lebanooni.
Ee! Iri nyiija ngana, nga biti bye'myerezi.
- 16 Akanwa kaage, kanuniri bweneene.
Asimisiizi ngana ku njira zooshi.

E banyere be'Yerusaleemu! Yolya, ye mukundwa wani,
anali ye mwira wani!»

6

Abanyere be'Yerusaleemu

¹ «E mukazi, si we nonosiri ngana-ngana!
Aahago! Ulya mukundwa wawe, utubwire agenda hayi?

Akagwata injira ya luhande luki,
halinde tutabaalanwe ukumúshakula?»

Umunyere

² «Ulya mukundwa wani akamanukira iwe'rya ndalo yage,
iwa migungira yo'bwasi bwo'muhongolo.

Âli loziizi ukugendi haragirira, no'kuyimbula iyungiyungi.

³ Ndi we'mwa mukundwa wani. Naye, ali we'mwani.
Agweti agaragirira mu yungiyungi.»

Injusho yo'mukundwa wani

Umushosi

⁴ «E mukundwa, ulangashiini nga'kaaya ke'Tiriza,
unabuyahiri nga'kaaya ke'Yerusaleemu.

Uli wa kahebua, nga'basirikaani ábali ni'rembera.

⁵ Utandole kwo, we kongwa we!
Si amasu gaawe, gali mu nvyula mwo'lulungumizi.

Umushaku gwawe guli mu jooka,
nga kiso kye'mbene íziri mu lindimuka ku migazi ye'Giryadi.

6 Amiino gaawe gali mu ba nga bibuzi
 ibiri mu yogoroka ku kyanya keera
 byashukwa mu miji.

Ngiisi kiguma kiri ni'hasa lyakyo,
 ndaanakyo ikikafwisa.

7 Mu lushungi lwawe, amatama gaawe gali mu
 boneka
 nga bihande bibiri bya'makomamanga.

8 Ewe! Nangaba ndi na'bagoli makumi galindatu,
 na mbe na'bakazi be'mbuga makumi gal-
 imunaana,
 kiri na'banyere kandaharuurwa.

9 Kundu kwokwo, ha lwani, nangaki toola yolya
 mukazi muguma naaho.

No'yo mukazi, ali ngunde yani. Ee! Atungi-
 ini ngana-ngana!

Mu banyere ba nyina, ye kakundirirwa.

Abaabo banyere, ikyanya bakamubona,
 banamuhuuzwa kwo ali muhiirwa.

Abaabo bagoli, na'bakazi be'mbuga ba mwami,
 nabo bali mu muyimbira kwokuno:

10 "Nyandi uyu, ulangashiini nga lukula,
 anabuyahiri nga mwezi?

Ali mu keyengana ngi'zuuba,

anali wa kahebuuzwa nga'basirikaani abali
 ni'rembera."»

Umunyere

11 «N'gamanukira mu ndekeera iwa irya ndalo
 ye'biti bye'loozi,
 gira ndole ishibwe ze'naazi.

N'gagendi lola, iri mizabibu keera yaleeta aka-
 fundo,
 kandi iri amakomamanga keera gayasa.

12 Haliko, mu mitono yani, nanayami tondeera
 ukukuyifwija,
 nanayiyuvwa ngo'mundu úgweti
 úgarongoora igaare li'zibo.»

7

Abanyere be'Yerusaleemu

1 «E munyere we'Shulaami! Ugalukage!
 Ee! Ugaluke, maashi, gira tushubi kulola
 kwo.
 Aaho! Kituma kiki mugweti mugaloleera
 Umushulaami-kazi,
 ku kyanya ali mu kina bwija ha kati
 ka'bandu ba mu miziizi ibiri?»

Umushosi

2 «E muluzi-nyere, lola kwe'shando zaawe zi-
 nonosiri bweneene.
 Kiri ne'biberu byawe, biri mu simiisa ngana-
 ngana.
 Biri nga bungeni-ngeni úbukatulwa na nalu-
 ganda nirizina.

3 Hi'kondo lyawe hali umutanga mubumbirize.
 Mu kati kaagwo, muyijwiri idivaayi nunu.
 Ibunda lyawe liri nga kilundo kye'ngano.
 Yikyo kilundo kizungulusirwi no'twaso
 twe'yungiyungi.

4 Amabeere gaawe gombi, gali nga tusa
 twi'hasa,
 na nga nzobe zibiri.

5 Igosi lyawe libuyahiri nga lwingo
 lwa'mahembe ge'njovu.
 Amasu gaawe gakeyengiini, nga birigo bya
 mu kaaya ke'Heshibooni,
 hoofi no'lwivi lwe'Bati-Rabimu.

Izuulu lyawe lishogonosiri, nga lwingo
lwe'Lebanooni,
ho bali mu langiiriza akaaya ke'Damasiki.

⁶ Itwe lyawe likunangusiri nga mugazi
Karimeeri.
Ibishungi byo'mushaku gwawe, biri
bye'kituku-tuku.

Ubwija bwagwo, bwangalungumiza kiri na
mwami.

⁷ E mukundwa wani, unonosiri ngana-ngana.
Usimisiizi bweneene, unali mu hemurana.

⁸ Ibumbo lyawe, lishogonosiri nga kiti kye'kigazi.
Amabeere gaawe, gali nga mihuli
ye'bitumbwe.

⁹ Kyo kitumiri n'gadetaga: “Bingwiriiri njonere
ku kiti kye'kigazi,
gira ndootole kwe'bitumbwe!”

Imwani, amabeere gaawe gali nga mihuli
ye'mizabibu.

Umuuka gwawe guli mu huumura nga
muhongolo gwa'mapera!

¹⁰ Akanwa kaawe kali mu ndalusa nga divaayi
nunu!»

Umunyere

«Aahago! Iyo divaayi, ijalabande mu nda
yo'mukundwa wani.

Ee! Ishunguluke ku mishushu yage, inalenge
ha kati ka miino!

¹¹ Niehe, ndi mundu wo'mukundwa wani.
Naye, nie ali mu kizi yidula naaho.

¹² «E mukundwa, yijaga, tugende mu mbingiro,
tugendi gwejera mu bishoola.

- 13 Tunashubi vyukira kare-kare, mu ndalo
ze'mizabibu,
gira tulolage iri keera yatanga utufundo,
kandi iri utufundo tukola mu yasa.
Na kwakundi, tulolage iri amakomamanga keera
gayasa.
Yeyo munda, yo ngakuyerekera urukundo
lwani.
- 14 Imbuumuro nyiija yo'ruvuto, ishabukiiri mu
kyanyaanya.
Ngiisi mulala gwe'bitumbwe biiija, keera
gwatuyegeera.
Halyagagi ibitumbwe biyahya, ne'bya keera.
E mukundwa wani! Byebyo byo
n'gagwanwa nakusingulira.»

8

Umunyere

- 1 «Aahago! Njubi siimiri kwo ube mushija wani,
ye tukayonga ibeere liguma!
Kwokwo, iri nangakusaka imbuga,
nangayami kunyunyuguta, ndaanaye
wo'kungyokola.
- 2 Njuba ngakuhisa mu nyumba ya maawe.
Byoshi byo nyiji, ye kabinyigiriza.
Keera nakanda umutobo gwe'divaayi mu mako-
mamanga gaani.
Njuba ngakunywesa gwo.
- 3 «Ukuboko kwage kwe'lumosho, kushiziri itwe
lyani.
No'kuboko kwage kwe'lulyo, kwo kunvum-
batiiri.

4 «E banyere be'Yerusaleemu, namùyinginga,
maashi!
Mutakolwe mbu muyivyule mwo'lulungumizi,
ne'kihe kyalwo kitazi hika!»

Urukundo luli ne'misi nga Narufu
Abanyere be'Yerusaleemu

5 «Nyandagi uyu úgweti úgazamuuka, mu
kushaaga mwi'shamba,
anashendamiiri ku mukundwa wage?»

Umunyere

«N'gakuvyulira ululungumizi mwi'dako lye'kiti
ki'pera,
halya ho nyoko akayuvwirwa umukero,
anakubuta.

6 Umbiike mu mutima gwawe nga kamangu.
Ee! Mbe nga kamangu ku maboko gaawe.
Mukuba, urukundo luli no'bushobozi ngo'bwa
Narufu.

Uluugi lwalwo, luyamiri ho nga shinda.
Ewe! Lugweti lugayami yaka nga muliro.
Lunali mu singoola nga mbigi zaagwo.

7 Urukundo mwene yulwo, amiiji mingi gatan-
galuzimya.

Inyiiji zitangahasha ukuluzisa.
Kundu umundu angagira mbu alutangage
kwe'bindu byage byoshi,
angaba agweti agagayirizibwa naaho.»

Bashija bo'mukazi

8 «Tugweti mwali witu mwanuke, útazi fundika
amabeere.
Aahago! Ulusiku agafundikwa,
tugamúgirira biki?»

⁹ Iri angaba akiri munyere, kuli kudetaga kwo ali
nga kibambaazi,
tugamúzungulusa ulwingo lwe'harija, mu
kumúkingira.

Haliko, iri angaba akola mushule, nga lwivi
luyanuuule, e maashi!
Tugaluhamika mu kulukomerera
kwo'lupahwa lwe'kiti kyo'mwerezzi.»

Umunyere

¹⁰ «Niehe, nâli riiri kibambaazi,
na'mabeere gaani, gali lwingo lukomu.
Ku yukwo, ikyanya umukundwa wani ali mu
mbona,
ananziime bweneene.

¹¹ Mwami Sulumaani âli gweti indalo
ye'mizabibu, i Baali-Hamooni.
Iyo ndalo, anagitiiza abahiizi, gira bakizi
gikoleesa.

Ngiisi muguma wabo, anakizi tanga ibingoron-
goro kihumbi.

¹² Haliko niehe, indalo yani ye'mizabibu, iri
ye'mwani nienyene, nganagikoleesa ngiisi
kwo ndoziizi.

Kwokwo, Sulumaani angabeerana
ne'bingorongoro byage kihumbi
bye'harija.

Haliko, ngiisi mulaazi, ngamúheereza ibin-
gorongoro magana gabiri, gira akizi yiji
gitanduula.»

Umushosi

¹³ «E mukundwa wani, we tuuziri mu ndalo!
Abiira baani bakolaga bahiirwa, bwo bag-
weti bagayuvwa izu lyawe.

Aahago! Na naani, ndongage ukukizi liyuvwa!»

Umunyere

¹⁴ «E mukundwa wani, uvwaruke,
gira tugendanwe ku migazi áhali birya
bikere íbiri mu humura bwija.

Tutibitire yo, nga kasa, kandi iri nga nzobe.»

**Ibibiriya: Igambo lya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru
Fuliiru: Ibibiriya: Igambo lya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru (Bible)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Fuliiru

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Feb 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

871cddeb-c358-58e1-a46a-1b6006a51f3b